

V Litvě je mediace v občanskoprávních sporech (včetně rodinných sporů) upravena zákonem Litevské republiky o mediaci (nové znění tohoto zákona vstoupilo nabylo účinnosti dne 1. ledna 2019). Zákon o mediaci se vztahuje na řešení vnitrostátních a mezinárodních občanskoprávních sporů a provádí směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech. Mediace je postup řešení občanskoprávních sporů, během něhož je při smírném urovnání sporu stranám nápomocen jeden či více mediátorů (nestranných třetích osob). Strany mohou využít tento způsob u sporů, které ještě nebyly předloženy soudu (mimosoudní mediace), i u případů již projednávaných u soudu (soudní mediace).

Využití mediace vyžaduje písemnou dohodu stran sporu. Na mediaci se lze dohodnout výhradně u typů sporů, u nichž mohou strany podle zákona uzavřít soudní smír. Mediátora jmenují společně strany, nebo jej může na žádost stran ustanovit Odbor státem zaručené právní pomoci.

S účinností od 1. ledna 2019 mohou mediační služby poskytovat pouze osoby, které složily zvláštní zkoušku (až na několik málo výjimek), splňují ostatní požadavky stanovené v zákoně (bezúhonnost, vysokoškolské vzdělání, absolvování odborné přípravy v oblasti mediace) a jsou zapsány na seznamu mediátorů Litevské republiky. Seznam mediátorů je zveřejněn na internetových stránkách Odboru státem zaručené právní pomoci (<http://vgtpt.lrv.lt/>).

Mediátoři musí dodržovat rovněž normy týkající se nestrannosti a profesionality. Podle dosažené dohody mohou mediátoři poskytovat své služby za úplatu, nebo bezplatně. Strany a mediátoři se mohou dohodnout na způsobu a postupu řešení sporu. Kterákoli strana může od mediace ustoupit, a to bez udání důvodu.

Je důležité uvést, že zahájení mediace má za následek pozastavení běhu promlčecích lhůt. Proto i v případě, že se spor nepodaří vyřešit smírně, mají strany i nadále právo požádat o zjednání nápravy soud. Podaří-li se stranám urovnat spor smírnou cestou s pomocí mediátora, je uzavřena dohoda o smíru.

Jakmile je tato dohoda v zjednodušeném řízení schválena soudem, stává se vykonatelnou.

Zákon zakotvuje rovněž zásadu důvěrnosti jako jednu ze základních zásad mediace. To znamená, že nedohodnou-li se strany jinak, musí strany, mediátoři a správci mediačních služeb udržovat veškeré informace týkající se mediace v tajnosti, s výjimkou informací nezbytných ke schválení nebo provedení dohody o smíru uzavřené během mediace a informací, jejichž nezveřejnění by bylo v rozporu s veřejným zájmem. Toto ustanovení zajišťuje, že kromě výše zmíněných výjimek nebude možno informace poskytnuté během mediace použít proti straně, která je předložila.

Zákon o mediaci upravuje specifika povinné a soudní mediace a disciplinární odpovědnost mediátorů.

Od 1. ledna 2020 bude mediace v rodinných sporech povinná. Povinná a soudní mediace je financována ze státního rozpočtu (po dobu až šesti hodin) v případech, kdy o výběru mediátorů rozhoduje Odbor státem zaručené právní pomoci. Strany si ponechávají právo zvolit si mediátora za účelem poskytnutí povinných mediačních služeb ze seznamu mediátorů, v tomto případě však musí mediaci platit samy.

Podle občanského soudního řádu hradí osoby, které využily mediaci, nižší poplatky, pakliže se obrátí na soud.

Informace o mediaci a souvisejících právních předpisech jsou k dispozici na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti (v litevštině).

<http://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/civiliniu-gincu-taikinamasis-tarpininkavimas-mediacija>

Informace o mediaci jsou uvedeny na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti (v angličtině):

<http://tm.lrv.lt/en/fields-of-activity/mediation>

Poslední aktualizace: 10/04/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.